

UCHWAŁA NR .....
RADY POWIATU MOGILEŃSKIEGO
z dnia ..... 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Mogileńskim
na lata 2024-2030”

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i 3a, art. 12 pkt 11, art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 poz. 107), art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) w związku z ustawą z dnia 9 marca 2023 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 535)

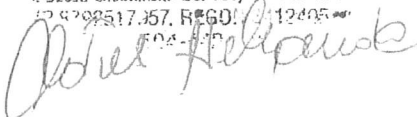
Rada Powiatu Mogileńskiego
uchwala, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się do realizacji „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Mogileńskim na lata 2024-2030”, którego treść stanowi załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Mogileńskiego.
- § 3. Traci moc Uchwała nr XXXIII/227/2021 Rady Powiatu Mogileńskiego z dnia 29 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Mogileńskim na lata 2021-2026”
- § 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu

Tomasz Barczak

KANCELARIA ADWOKACKA
adwokat Aleksandra Choleba
ul. Szosa Cholebińska 26/409, 01-100 Toruń
tel. 82 292 51 73, REGON: 142405 000

Uzasadnienie

do uchwały nr ...../2024

Rady Powiatu Mogileńskiego

z dnia ..... 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Mogileńskim na lata 2024-2030”

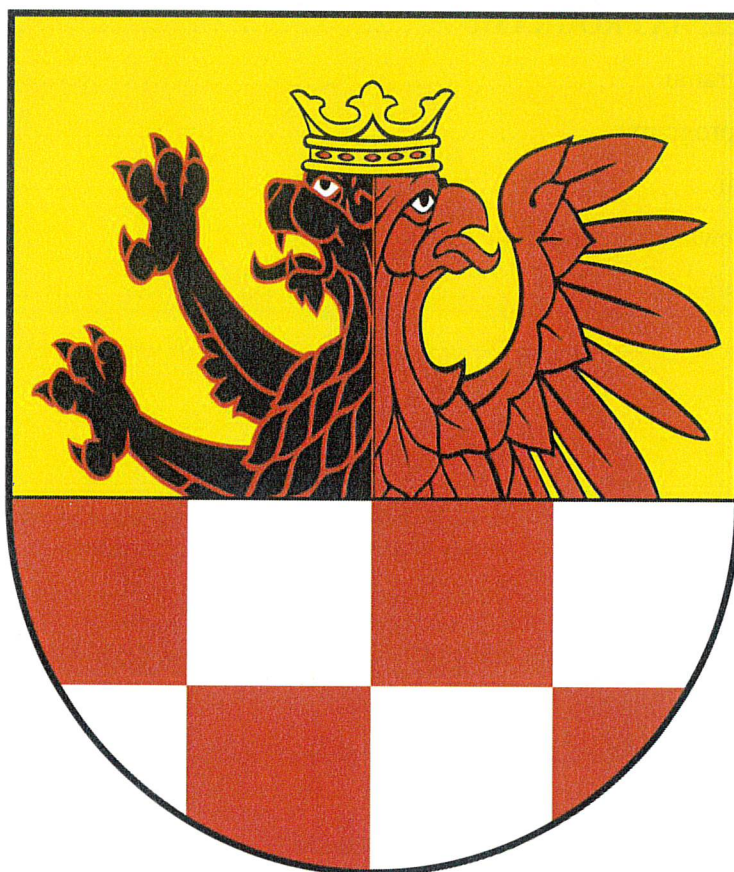
Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

„Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Mogileńskim na lata 2024-2030” zawiera działania z zakresu kompetencji i zadań powiatu. W opracowaniu przedmiotowego Programu, uwzględniono zmiany ujęte w znowelizowanej ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Ustawa ta wprowadza m. in. zmiany w nazewnictwie – dotychczas stosowane określenie przemoc w rodzinie zostaje zastąpione przemocą domową, ofiary przemocy w rodzinie – osobami doznającymi przemocy domowej, sprawcy przemocy w rodzinie – osobami stosującymi przemoc domową. Ponadto, w Programie dokonano oceny i analizy aktualnego stanu zjawiska oraz podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Powiatu Mogileńskiego.

Traci moc Uchwała nr XXXIII/227/2021 Rady Powiatu Mogileńskiego z dnia 29 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Mogileńskim na lata 2021-2026”.

Załącznik do Uchwały Nr ...../2024
Rady Powiatu Mogileńskiego
z dnia ..... 2024 r.

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W POWIECIE MOGILEŃSKIM
NA LATA 2024 – 2030**

Mogilno, listopad 2024 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. PODSTAWA PRAWNA	4
II. PRZEMOC W RODZINIE	5
2.1 Przemoc domowa – definicja i charakterystyka zjawiska	5
2.2. Cykle (fazy) przemocy domowej	8
2.3. Przemoc domowa – konsekwencje stosowania	10
2.4. Czynniki ryzyka występowania przemocy	11
III. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ	13
3.1. Krótka charakterystyka Powiatu Mogileńskiego	16
3.2. Diagnoza przemocy domowej w ujęciu lokalnym	16
IV. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU	19
4.1. Adresaci programu	24
4.2. Realizatorzy programu	25
4.3. Czas realizacji	25
4.4. Monitoring i ewaluacja programu	25
4.5. Sposób finansowania	25
V. SPIS TABEL	26

WSTĘP

Opracowanie, przyjęcie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej jest wymogiem ustawowym, wynikającym z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Celem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Mogileńskim na lata 2024-2030 (zwanym dalej: Programem) jest ograniczenie zjawiska przemocy domowej i skuteczna pomoc osobom jej doznającym. Dokument dedykowany jest w szczególności mieszkańcom Powiatu Mogileńskiego. Przedmiotowy Program zawiera działania z zakresu kompetencji i zadań powiatu.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Mogileńskim na lata 2024-2030 opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mogilnie jest w znacznej części kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji Programu na lata 2021-2026 przed wejściem w życie ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535).

Niniejszy Program opracowany został zgodnie z ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw. Przepisy, które weszły w życie zmieniają terminologię stosowaną w ustawie – dotychczas stosowane określenie przemoc w rodzinie zostaje zastąpione przemocą domową, ofiary przemocy w rodzinie – osobami doznającymi przemocy domowej, sprawcy przemocy w rodzinie – osobami stosującymi przemoc domową. Stąd w niniejszym dokumencie będą pojawiać się zamiennie wszystkie te określenia.

Istotnym elementem Programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i ją stosującym. W opracowaniu przedmiotowego Programu, uwzględniono zmiany ujęte w znowelizowanej ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz dokonano oceny i analizy aktualnego stanu zjawiska oraz podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Powiatu Mogileńskiego. Zakres tego dokumentu nie jest radykalnie odmienny od dokumentu poprzedzającego, uwzględnia jednak doświadczenia

wynikające z realizacji poprzedniego Programu. Wiele z dotychczas wdrożonych działań wymaga wzmocnienia i determinacji w ich kontynuowaniu.

I. PODSTAWA PRAWNA

W art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej wdrożono względem powiatów obowiązek opracowania strategii, czyli powiatowych programów przeciwdziałania przemocy domowej, co wiąże się zarówno z diagnozą, wyznaczeniem określonych zadań własnych, sposobów ich realizacji, w tym rozwijania profilaktyki społecznej. W odpowiedzi na ten obowiązek opracowano Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030. Program zakłada podejmowanie kompleksowych działań skierowanych zarówno na profilaktykę przeciwdziałania przemocy, jak również na ochronę osób doświadczających przemocy i edukację osób stosujących przemoc domową.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Mogileńskim na lata 2024 - 2030 oparty jest głównie na założeniach:

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., (Dz. U. 2009 r., Nr 114, poz. 946 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024 poz. 1673 z późn. zm.),
- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyjęty Uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 roku (Monitor Polski z dnia 15 listopada 2023 r., poz. 1232)
- Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283),
- Ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. 2024 r. poz. 17 z późn. zm.),
- Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2023 r. poz. 1870).

II. PRZEMOC W RODZINIE

2.1 Przemoc domowa – definicja i charakterystyka zjawiska

Zjawisko przemocy domowej, we współczesnym świecie stanowi jeden z poważniejszych problemów społecznych, który wpływa destrukcyjnie nie tylko na osobę doznającą przemocy ale i na jej całą rodzinę. Przemoc wobec członków rodziny nie jest zjawiskiem nowo odkrytym, stała się ona po prostu nieakceptowana przez społeczeństwo. Nikt w rodzinie nie zasługuje na przemoc. Przemoc jest zjawiskiem społecznym. Nie ma żadnych granic. Dotyka osoby bez względu na wiek, płeć czy przynależność etniczną. Przemoc w każdej formie wobec drugiego człowieka jest naruszeniem jego praw.

Na potrzeby niniejszego Programu przyjęto definicję przemocy określoną w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, gdzie przemoc domową określa się jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

„ ... W domu powinniśmy czuć się bezpiecznie. Dom ma być miejscem, w którym jesteśmy kochani, chronieni, gdzie odzyskujemy siły po dniu pracy lub nauki. Jednak dla wielu ludzi dom nie jest spokojną przystanią, w której chronią się przed stresem życia...”

Z psychologicznego punktu widzenia przemoc to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. O przemocy domowej mówimy, gdy wystąpią 4 przesłanki:

1. *intencjonalność działania* – przemoc jest zamierzonym działaniem i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie drugiej osoby,

2. *nierównomierne siły* – jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą – jest silniejsza i w wymiarze tej przewagi oddziałuje na osobę słabszą, celem wymuszenia podporządkowania,
3. *naruszane są prawa i dobra osobiste* – osoba stosująca przemoc wykorzystując przewagę sił narusza podstawowe prawa i dobra osobiste drugiej osoby (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.)
4. *powoduje cierpienie i ból* – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie drugiej osoby na poważne szkody fizyczne i psychiczne.

Wyróżniamy następujące rodzaje przemocy domowej: fizyczną, psychiczną, ekonomiczną, seksualną oraz zaniedbanie.

- **przemoc fizyczna** – to wszystkie czynności skierowane przeciw ciału ofiary. Takie zachowania jak: poszturchiwanie, szarpanie, kopanie, dawanie klapsów, popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni lub innych niebezpiecznych narzędzi – mogą prowadzić do bólu i poważnych obrażeń fizycznych. Każde zachowania przekraczające granice cielesne drugiej osoby bez jej zgody są traktowane jako przemoc fizyczna i są czynami karalnymi.
- **przemoc psychiczna** – występuje wtedy jeśli ktoś kogoś obraża, wyzywa, poniża, nie pozwala na kontakt z bliskimi, kontroluje czyjeś działania, stale krytykuje. Ta forma przemocy jest bardzo subtelna. Często jej nawet nie zauważamy, bo albo przyzwyczailiśmy się do tego, że ktoś mówi do nas w określony sposób albo reagujemy obojętnością na te komunikaty, które nas ranią, wytrącają z równowagi, poniżają, krzywdzą, ale też mają na celu podporządkowanie nas tak byśmy byli pod kontrolą. Ciągłe dopytywanie się, gdzie wychodzisz, o której będziesz, dlaczego tak późno, z kim spędzisz czas, a dlaczego z nim? To próba wpływu i nacisku. Wszelkie zachowania zmierzające do zmiany naszych decyzji, które nie są drugiej osobie na rękę również można określić przemocą. Co więcej takie zachowania jak: sprawdzanie czyjejś skrzynki mejlowej, przetrząsanie komórki i profili w internecie – to również przemoc psychiczna, bo sprawca nie robi tego bez powodu ale chce zachować władzę. Przemocą psychiczną jest również okazywanie niechęci, pogardy, wyśmiewanie się i nieustanne żartowanie sobie z drugiej osoby.

- **przemoc ekonomiczna** – dotyczy sytuacji, kiedy jedna z osób celowo ogranicza partnerowi dostęp do wspólnych zasobów finansowych lub utrudnia dostęp do pracy, w celu uzależnienia go od siebie, uzyskania kontroli lub wymuszenia pożądaných zachowań. Może się to odbywać poprzez np. zakazanie lub utrudnianie podjęcia pracy zarobkowej lub nauki, poprzez utrudnianie dostępu do konta, wydzielanie pieniędzy, kontrolowanie wydatków. Zdarza się również, iż sprawcy uzależniają przekazywanie pieniędzy poprzez stawianie warunków czy też żądań. Przejawem takiej przemocy jest też niepłacenie alimentów lub niełożenie na dom, np. odkładanie swojej pensji i wymuszanie utrzymywania domu na partnerce/partnerze, a także celowe unikanie zatrudnienia. O przemocy ekonomicznej można mówić również w aspekcie przywłaszczania środków zarobionych przez partnera lub zaciąganiu kredytów bez jego wiedzy.
- **przemoc seksualna** – określa się jako wymuszanie czynności seksualnych. Przemoc seksualna polega na zmuszeniu drugiej osoby do podjęcia aktywności seksualnej czy pewnych praktyk seksualnych, wbrew jej woli – zarówno przy użyciu siły fizycznej, jak i np. szantażu emocjonalnego. Zalicza się do niej między innymi: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych, gwałt, filmowanie bez zgody partnera aktywności seksualnej, zmuszanie do oglądania treści pornograficznych, kazirodztwo, itp. Najistotniejsze w tego rodzaju przemocy jest odzwierciedlenie i ugruntowanie relacji władzy, zaakcentowanie, kto jest silny, a kto musi ulec.
- **zaniedbanie** – to naruszenie obowiązku opieki ze strony osób bliskich. W stosunku do dziecka zaniedbanie obejmuje nie zapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka w sferze zdrowotnej, edukacyjnej i emocjonalnej. Obejmuje brak odpowiedniego schronienia, bezpieczeństwa, odżywiania w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom i w konsekwencji powodujące lub mogące spowodować uszczerbek na zdrowiu dziecka lub zaburzenie rozwoju psychicznego, moralnego lub społecznego. Wyróżnia się zaniedbanie fizyczne (zdrowotne, ekonomiczne), emocjonalne, edukacyjne (intelektualne). Zaniedbanie najczęściej dotyczy dzieci, osób starszych, niepełnosprawnych, chorych.

2.2. Cykle (fazy) przemocy domowej

Przemoc domowa rzadko jest czynem jednorazowym. Znacznie częściej jest procesem o długiej, nawet kilkunastoletniej historii. Jest działaniem intencjonalnym, zaplanowanym, ukierunkowanym na wyrządzenie drugiej osobie krzywdy, szkody i cierpienia. Dotyczy relacji z bliskimi, w której istnieje nierówny układ sił. Ma tendencję do powtarzania się według zauważalnej prawidłowości (cyklu). Bez podjęcia prób działania, każdy kolejny cykl może mieć charakter coraz brutalniejszy bądź bardziej wyrafinowany.

Cykl przemocy składa się z trzech kolejno następujących po sobie faz:

Faza narastającej przemocy – to początki agresji, której przyczynami mogą być drobne niepowodzenia i troski dnia codziennego. Pojawienie się większej ilości sytuacji konfliktowych oraz wyczuwalny wzrost napięcia w związku. Wydaje się, że atmosfera w domu staje się coraz bardziej napięta, aż wreszcie drobiazg powoduje, że osoba stosująca przemoc „wybuchą”.

<u>Osoba stosująca przemoc</u>	<u>Osoba doznająca przemocy</u>
<ul style="list-style-type: none"> • emocje wyładowuje na ofierze, poniża i krytykuje; • staje się drażliwa, spięta i poirytowana; • każdy drobiazg wyprowadza ją z równowagi;	<ul style="list-style-type: none"> • stara się opanować sytuację, uspokoić partnera, a nawet przeproszać za swoje wypowiedzi bądź zachowania; • zastanawia się co jeszcze może zrobić aby tylko nie doszło do wybuchu agresji; • tłumaczy sobie powody, przez które partner jest nerwowy czynnikami zewnętrznymi;

Ważne, aby pamiętać, że osoba, która doznaje przemocy domowej nie ponosi odpowiedzialności za akt przemocy dokonany przez oprawcę!

Faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji, upust narastającego napięcia. Osoba stosująca przemoc dopuszcza się czynów, których wcześniej by nie wyrządziła.

<u>Osoba stosująca przemoc</u>	<u>Osoba doznająca przemocy</u>
<ul style="list-style-type: none"> • bicie pięściami bądź przedmiotami; • kopanie; • duszenie;	<ul style="list-style-type: none"> • poddaje się przemocy w sposób bierny; • gdy nastąpi zakończenie aktu przemocy, jest zdezorientowana, przeżywa szok;

<ul style="list-style-type: none"> • natężenie agresji siłowej;	<ul style="list-style-type: none"> • odczuwa całą gamę emocji, w której dominują przerażenie, wstyd i bezradność; • w następstwie doznawanej przemocy staje się apatyczna, może popaść w depresję, a nawet podjąć próbę samobójczą;
--	--

W tej fazie najczęściej dochodzi do interwencji policyjnych, a ofiary decydują się złożyć skargę.

Faza tzw. „miodowego miesiąca” – to czas okazywania skruchy i miłości przez osobę stosującą przemoc, który zaczyna przekonywać osobę doznającą przemocy, że sytuacja już się nigdy nie powtórzy. Osoba stosująca przemoc po wyładowaniu emocji zmienia się w inną osobę.

<u><i>Osoba stosująca przemoc</i></u>	<u><i>Osoba doznająca przemocy</i></u>
<ul style="list-style-type: none"> • przeprosza i wyraża skruchę; • próbuje załagodzić sytuację i udobruchać ofiarę; • obiecuje poprawę;	<ul style="list-style-type: none"> • zostaje obdarowywana prezentami; • przytulana; • niekiedy nawet doceniana i chce wierzyć, że oprawca się zmieni, natomiast niedawny akt przemocy był epizodyczny;

Fazy występują kolejno po sobie, jednakże w każdym kolejnym cyklu przemoc staje się bardziej gwałtowna i trwa dłużej, natomiast faza miodowego miesiąca skraca się.

Przemoc może występować w relacjach:

- dorosłych wobec dorosłych,
- dorosłych wobec dzieci,
- dzieci wobec dorosłych.

Zdarza się, że te same osoby w jednych relacjach przyjmują rolę ofiary w innych zaś rolę sprawcy. Bywa, że np. kobieta doświadczająca przemocy ze strony partnera może jednocześnie stosować przemoc w relacjach ze swoimi dziećmi lub rodzicami. Większość sprawców przemocy domowej to były ofiary.

2.3. Przemoc domowa – konsekwencje stosowania

Najczęściej osobami doznającymi przemocy domowej są kobiety i dzieci, rzadziej mężczyźni. Ofiarami przemocy stają się przede wszystkim osoby słabsze (ze względu na wiek bądź chorobę), okresowo nieporadne życiowo, niepełnosprawne. Przemoc domowa niesie za sobą zarówno bezpośrednie szkody dla zdrowia fizycznego jak i psychicznego.

Do najczęściej występujących konsekwencji doznawania przemocy należą:

- obrażenia ciała,
- choroby somatyczne związane ze stresem,
- przygnębienie, smutek, obojętność,
- stany lękowe, labilność emocjonalna, zespół stresu pourazowego,
- nieufność, poczucie zagrożenia,
- kłopoty ze snem, koszmary nocne,
- zwiększone spożycie środków psychoaktywnych,
- zaprzeczanie, obwinianie się, wyuczona bezradność.

Silnych negatywnych skutków przemocy domowej doświadczają też dzieci będące jej świadkami, a nie rzadko też ofiarami. Sytuacja dziecka będącego świadkiem przemocy jest trudna, niekorzystna dla jego rozwoju i wiąże się z poważnymi konsekwencjami. Najbardziej widocznymi i oczywistymi skutkami przemocy są obrażenia cielesne. Należy jednak pamiętać, że równie niszczące są występujące u nich problemy emocjonalne, objawiające się:

- ✓ odczuwaniem niepokoju,
- ✓ zaburzeniami lękowymi,
- ✓ depresją,
- ✓ myślami suicydalnymi,
- ✓ osłabieniem koncentracji objawiające się np. osiąganiem niskich wyników w szkole,
- ✓ pogorszeniem samopoczucia,
- ✓ nieposłuszeństwem,
- ✓ agresją wobec otoczenia, demoralizacją, zachowaniami aspołecznymi, kryminogennymi,
- ✓ występowaniem koszmarów sennych,
- ✓ pojawieniem się dolegliwości fizycznych, będących skutkiem stresu psychologicznego.

Skutki stosowania przemocy wobec dzieci mogą ujawnić się wiele lat później, w okresie młodzieńczym i dorosłym. Odroczone skutki przemocy domowej u dzieci mogą objawiać się różnymi formami niedostosowania społecznego: ucieczkami z domu, wagarowaniem, udziałem w nieformalnych grupach młodzieżowych, uzależnieniami, przestępczością, agresją i stosowaniem przemocy.

Osoby, które doświadczają przemocy wymagają wieloaspektowego i długotrwałego wsparcia. Dodatkowo należy podkreślić, że proces udzielania pomocy osobom doznającym przemocy jest bardzo trudny. Trudności te wynikają ze specyfiki osobowości tych osób, które charakteryzują się:

- niską samoocena,
- wykształceniem biernych mechanizmów radzenia sobie z przemocą (osoby krzywdzone rzadko sięgają po agresywne lub asertywne zachowania, w miarę narastającego stresu maleje ich skłonność do korzystania z pozytywnych mechanizmów radzenia sobie np. szukania wsparcia),
- wysoką zależnością emocjonalną od swoich partnerów,
- podwyższonym niepokojem i depresją,
- izolacją społeczną (brak wsparcia ze strony znajomych, bliskich, rodziny, sąsiadów, instytucji),
- poczuciem winy (osoba doznająca przemocy przypisuje sobie odpowiedzialność za akty przemocy),
- podporządkowaniem osobie stosującej przemoc przez co mogą uciekać się do nadużywania alkoholu, środków przeciwbólowych lub przeciwdepresyjnych oraz narkotyków, a także zapadają na choroby, których przyczyną jest długotrwały stres,
- ambiwalentnym poczuciem lojalności (osoba doznająca przemocy często broni osobę stosującą przemoc i usprawiedliwia jej zachowanie).

2.4. Czynniki ryzyka występowania przemocy

Spółeczeństwo pojmuję rodzinę, jako miejsce bezpieczeństwa, pokoju i ciepła. Rodzina może zapewnić wsparcie, czułość i ochronę. Jest to jednak jedno z miejsc, w którym może dojść do większej liczby agresji.

Trudno jest ustalić przyczyny przemocy domowej. Przemoc domowa jest zjawiskiem zróżnicowanym i wieloczynnikowym, jednak jako czynniki ryzyka wzrostu przemocy i napięć w rodzinie można wskazać następujące czynniki:

Czynniki społeczne i normy kulturowe - czyli związane z miejscem i specyfiką naszego miejsca wychowania.

Przejście z roli ofiary do sprawcy przemocy. Bardzo często dorośli, którzy w okresie dzieciństwa byli osobami doznającymi przemocy domowej, gdy dorosną stają się sprawcami. Jest tak ponieważ w okresie socjalizacji dostarczono im destruktywnych, negatywnych wzorców zachowania i budowania relacji rodzinnych. Mogą powielać je w dorosłym życiu ale już w innej formie: sami przyjmują rolę sprawców. I tak właśnie syn z rodziny przemocowej może stać się przemocowym synem dla matki lub agresywnym mężem w swojej rodzinie.

Możemy mówić również o powielaniu schematu, czyli dzieci wychowane w rodzinach patologicznych, przepełnionych przemocą fizyczną i psychiczną bardzo często w dorosłym życiu również szukają osób, które są sprawcami przemocy: wzrastali w takim środowisku i tylko ono jest im znane, tylko w takiej relacji potrafią się odnaleźć.

Czynniki osobowościowe, genetyczne i biologiczne.

Za bycie osoba stosującą przemoc domową czy doznającą przemocy domowej mogą również odpowiadać pewne cechy naszej osobowości. Osoby stosujące przemoc mogą mieć wysoki poziom impulsywności, reagować bardzo emocjonalnie, mieć problem z kontrolowaniem emocji, zwłaszcza negatywnych. U osób doznających przemocy obserwuje się podwyższony poziom lęku, niską samoocenę i pewność siebie.

Możemy dziedziczyć pewne predyspozycje do przemocy od naszych przodków, niestety nie jest to łatwe do udowodnienia, osoba stosująca przemoc musiałaby się bowiem poddać badaniom genetycznym oraz odpowiedniej terapii.

Uzależnienia w rodzinie i nadużywanie alkoholu lub środków psychoaktywnych.

Tak naprawdę każdy rodzaj uzależnienia jest predyktorem rozwinięcia się zjawiska przemocy. Do czynienia krzywdy może dochodzić w rodzinie alkoholowej ale i owładniętej hazardem czy uzależnieniem dziecka od mediów. Badania dowodzą, że większość sprawców przestępstw popełnionych przy użyciu przemocy, jest pod wpływem środków odurzających (alkoholu i narkotyków). Alkohol i środki psychoaktywne osłabiają kontrolę własnych zachowań, zwiększają prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności i niepowodzenia życiowe, zaburzają ocenę sytuacji i mogą powodować błędną interpretację zachowań innych osób.

Agresywne dziecko, odsunięte od komputera czy telefonu może stosować agresję względem rodzeństwa, rodziców, dziadków.

Czynniki życiowe, związane z aktualną sytuacją rodziny.

Zdarzyć się może, że zjawisko przemocy pojawi się w rodzinie nagle jako skutek traumatycznych wydarzeń, jakie miały w niej miejsce, np. śmierć kogoś bliskiego (np. kobieta po stracie dziecka zaczyna stosować przemoc psychiczną wobec męża). Czynnikiem, który zwiększa poziom stresu i może prowadzić do eskalacji przemocy jest zła kondycja finansowa rodziny spowodowana utratą pracy lub długotrwałym bezrobociem (sfrustrowany mąż zaczyna stosować przemoc wobec żony). Frustrację mogą wywołać także problemy mieszkaniowe czy zdrowotne, często te problemy nawarstwiają się, co z kolei może sprzyjać pojawieniu się przemocy domowej. Bardzo często przemoc wobec najbliższych obserwuje się również u osób, które opuściły mury zakładów karnych.

Nie zawsze da się zapobiegać występowaniu przemocy domowej poprzez wyeliminowanie czynników, które ją powodują. Nie mamy bowiem wpływu na środowisko, w jakim się wychowaliśmy, nasz genotyp czy cechy osobowości. Warto jednak w profilaktyce przemocy zwracać uwagę na opisane wyżej czynniki i reagować w przypadku zaobserwowania czegoś niepokojącego. Należy również pamiętać, że bez pomocy z zewnątrz osoba doznająca przemocy domowej rzadko kiedy jest w stanie sama ją przerwać.

III. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Trudno w sposób jednoznaczny określić skalę zjawiska przemocy domowej. Związane jest to przede wszystkim z wielością danych zbieranych przez różnorodne instytucje pośrednio i bezpośrednio analizujące przypadki stosowania przemocy domowej, jak również z charakterem tych danych (inne są dane pochodzące z procedury „Niebieskie Karty”, inne z sądów rejonowych czy prokuratury rejonowej). Z całą pewnością przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym trudno się rozmawia i który jeszcze trudniej badać. Mimo wielu kampanii mających oddziaływać na świadomość społeczeństwa, debat i dyskusji poświęconych temu zjawisku, przemoc domowa nadal często traktowana jest jako sprawa wstydliva, skrywana we własnych czterech ścianach.

Badanie zjawiska przemocy domowej jest bardzo trudnym procesem ze względu na wiele czynników, zarówno kulturowych jak i społecznych, które często utrudniają bądź uniemożliwiają ujawnienie informacji o trudnej sytuacji rodziny na zewnątrz. Doświadczenie przemocy od osób bliskich lub też bycie świadkiem takich sytuacji wywołuje wiele psychologicznych mechanizmów powodujących m.in. syndrom wyuczony bezradności, usprawiedliwianie sprawców, szukanie winy

w sobie, poczucie wstydu, bezsilności. Osoby doświadczające przemocy przestają być aktywne, stają się wycofane i rezygnują z podejmowania działań. Uważają się za niemądre, niewykwalifikowane, bezużyteczne. Bardzo łatwo poddać je manipulacji i sugestii. Czynniki indywidualne, ale też i społeczne, kulturowe powodują, że proces uwidaczniania przemocy jest długotrwały i nieujawniany przez wiele lat. Świadczenie przemocy domowej, którymi bardzo często w rodzinie są dzieci ponoszą ogromne koszty takich doświadczeń. Nawet jeśli nie doświadczają przemocy bezpośrednio to obserwując zachowania przemocowe, utrwalają negatywne wzorce zachowań, które stają się często jedynym wzorcem postępowania na ich całe życie. Rzutuje to na nawiązywanie relacji, rozwiązywanie sytuacji trudnych, funkcjonowanie w życiu społecznym, przestrzeganie norm i zasad.

Osoba, która doznaje przemocy domowej, ma prawo i powinna zgłosić się po pomoc. Często nie wie jednak, gdzie może się zgłosić po pomoc i jaką pomoc może uzyskać. Dlatego ważne jest, by jak najszerzej mówić o takich możliwościach, aby informacja o nich trafiała do wszystkich potrzebujących.

Od instytucji pomocowych oczekuje się wsparcia w trzech najważniejszych aspektach: wsparcie psychologiczne; pomoc w odsunięciu się od osoby stosującej przemoc; stałą pomoc ze strony przedstawicieli instytucji pomocowych w środowisku domowym.

Jednym z najważniejszych instrumentów mających na celu zatrzymanie przemocy domowej jest procedura „Niebieskie Karty”. Uruchamiana jest ona w sytuacji podejrzenia przemocy domowej, a jej wszczęcie przez służby nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani zgody osoby stosującej przemoc.

Wyjściowymi danymi na temat rozmiarów zjawiska przemocy domowej w skali naszego kraju mogą być dane opracowane przez Komendę Główną Policji. Poniższe liczby dotyczą działań podjętych w procedurze „Niebieskie Karty” wyłącznie przez Policję (bez danych z działalności innych, upoważnionych do zwalczania przemocy domowej, podmiotów pozapolicyjnych).

Tab. nr 1 Zjawisko przemocy domowej w latach 2021-2023

PROCEDURA	2023 r.	2022 r.	2021 r.
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” (ogółem), w tym:	62170	61645	64250
a) liczba formularzy wszczynających procedurę	54029	52569	53985
b) liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy domowej w trakcie trwającej procedury	8141	9076	10265
Liczba osób doznających przemocy domowej (ogółem), w tym:	77832	71631	75761
a) kobiet	51631	51935	55112
b) mężczyzn	9162	8714	9520
c) małoletnich	17039	10982	11129
Liczba osób stosujących przemoc domową (ogółem), w tym:	63016	62244	64846
a) kobiet	7595	6497	6173
b) mężczyzn	55225	55426	58349
c) nieletnich	196	321	324
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo – wychowawczej	611	566	345

Źródło: Formularz III/8, Sprawozdanie z podjętych przez policję działań wobec przemocy w rodzinie dotyczące procedury „Niebieskiej Karty”.

Według statystyk policyjnych w 2023 r. funkcjonariusze policji wypełnili łącznie 62170 formularzy „Niebieska Karta – A”. Liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą wyniosła ogółem 77832, z czego 5631 stanowiły kobiety, 17039 osoby małoletnie, zaś 9162. W 2023 roku 87,00 % sprawców przemocy domowej to mężczyźni, a ponad 66,00 % ofiar to kobiety a prawie 22,00 % to dzieci. W wyniku podejmowanych interwencji w 2023 r. 611 dzieci zostało umieszczonych w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Mimo, że w roku 2022 w stosunku do roku 2021 zaobserwowano spadek rozmiarów przemocy domowej, to już w roku 2023 zauważamy jej wzrost. Liczba osób dotkniętych przemocą domową wzrosła w roku 2023 w stosunku do roku 2022 o 6201 osób. Realizowane na przestrzeni lat badania i prowadzone statystyki pokazują, że problem przemocy domowej dotyka rocznie dziesiątki tysięcy osób.

3. 1. Krótka charakterystyka Powiatu Mogileńskiego

Powiat Mogileński leży w południowo-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Utworzony został w ramach reformy administracyjnej 1 stycznia 1999 roku. Jego siedzibą jest miasto Mogilno. Powiat zajmuje powierzchnię 675,86 km². W skład Powiatu Mogileńskiego wchodzi: gminy miejsko-wiejskie: Mogilno, Strzelno oraz gminy wiejskie: Dąbrowa, Jeziora Wielkie. Według danych z 31 grudnia 2022 roku powiat zamieszkiwało 43853 osoby.

Tab. nr 2 Liczba ludności w Powiecie Mogileńskim

	Ogółem		Kobiety		Mężczyźni	
	osób	%	osób	%	osób	%
Miasto	16395	37,39	8617	38,56	7778	36,17
Wieś	27458	62,61	13730	61,44	13728	63,83
Ogółem	43853	100	22347	100	21506	100

(Źródło: dane GUS wg stanu na dzień 31.12.2022 r.)

3.2. Diagnoza przemocy domowej w ujęciu lokalnym.

Od problemu przemocy nie są wolne również rodziny Powiatu Mogileńskiego. Jednakże trudno określić w sposób jednoznaczny skalę zjawiska przemocy domowej nie tylko na poziomie ogólnopolskim, ale także lokalnym. Zdecydowanie najpoważniejszą trudnością w diagnozowaniu wielkości zjawiska przemocy domowej jest uzyskanie wiarygodnych, rzeczywistych danych, charakteryzujących jej rozmiary. Nadal wiele przypadków przemocy domowej nie jest zgłaszanych, głównie z powodu strachu, wstydu, braku wiary w skuteczność prawa i obowiązujących procedur, braku sprawnego systemu wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, jak również z powodu nie zawsze prawidłowego funkcjonowania instytucji odpowiedzialnych za ściganie i karanie.

W tej sytuacji znacznie łatwiejsze wydaje się zidentyfikowanie ogólnej skali tego zjawiska na terenie naszego powiatu. Należy zaznaczyć, iż poniżej zaprezentowane statystyki dotyczące przemocy domowej nie przedstawiają całego obrazu wyżej wymienionego problemu społecznego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mogilnie w celu opracowania diagnozy problemu przemocy domowej na terenie Powiatu Mogileńskiego pozyskało dane od instytucji i służb, które zajmują się problemem przemocy domowej.

Wskaźniki, które wykorzystano dla zobrazowania skali przemocy domowej w Powiecie Mogileńskim dotyczyły liczby rodzin borykających się z problemem przemocy domowej, liczby założonych „Niebieskich Kart”, charakterystyki sprawców przemocy w podziale na płeć i rodzaj stosowanej przemocy oraz liczby osób doświadczających przemocy domowej.

Tab. nr 3 Zjawisko przemocy domowej w podziale na poszczególne gminy w roku 2023

Charakterystyka przemocy domowej w podziale na gminy	Gmina Mogilno		Gmina Strzelno		Gmina Dąbrowa		Gmina Jeziora Wielkie	
	M	K	M	K	M	K	M	K
Liczba założonych „Niebieskich Kart”	40		5		4		6	
Charakterystyka osób stosujących przemoc: M - mężczyzna K - kobieta	39	1	4	1	9	0	5	2
Rodzaj stosowanej przemocy:	fizyczna	31	2	8	5			
	psychiczna	45	5	1	33			
	ekonomiczna	0	0	0	0			
	seksualna	0	0	0	0			
	zaniedbania	12	0	0	0			
	inne	0	0	0	4			
Liczba osób doznających przemocy, w tym:	82	5	9	7				
kobiety	42	3	8	5				
mężczyźni	1	1	1	2				
dzieci	37	1	0	0				

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z OPS-ów Powiatu Mogileńskiego.)

Tab. nr 4 Zjawisko przemocy domowej na terenie Powiatu Mogileńskiego w 2020 r. i 2023 r.

Charakterystyka przemocy domowej na terenie Powiatu Mogileńskiego		2020 r.		2023 r.	
		M	K	M	K
Liczba interwencji policji z powodu przemocy		95		40	
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A”		95		40	
Charakterystyka osób stosujących przemoc: M - mężczyzna K - kobieta		89	7	39	1
Rodzaj stosowanej przemocy:	fizyczna	60		27	
	psychiczna	93		37	
	ekonomiczna	0		1	

	seksualna	0	0
	zaniedbania	0	0
	inne	41	16
Liczba osób doświadczających przemocy, w tym:		103	48
kobiety		86	37
mężczyźni		10	3
dzieci		7	8
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z powodu przemocy w rodzinie		0	0

(Źródło: Opracowanie na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Mogilnie)

Powyższe dane pokazują jednoznacznie, że problem przemocy domowej jest problemem, którego nie można bagatelizować. Z powyższych danych wynika, że liczba interwencji w roku 2023 w odniesieniu do roku 2020 ma tendencję spadkową. Statystyki KPP w Mogilnie wskazują podobnie jak statystyki ogólnopolskie, że to kobiety oraz dzieci w przeważającej mierze doświadczają przemocy a osobami stosującymi przemoc najczęściej są mężczyźni. Ze zjawiskiem przemocy domowej najwięcej rodzin boryka się na terenie Gminy Mogilno, co odzwierciedla liczba uruchamianej procedury „Niebieskiej Karty”. Na terenie wszystkich gmin sprawcy przemocy stosowali przemoc psychiczną oraz fizyczną.

Jednym z istotnych czynników utrudniających identyfikację sytuacji przemocowych jest, niezgłaszanie ich i ukrywanie przez ofiary. Rozluźnienie więzi społecznych i anonimizacja, charakterystyczna dla społeczności miejskiej, skutkują zmniejszoną wrażliwością społeczną w obszarze dostrzegania przejawów przemocy domowej i niesienia pomocy osobom jej doznającym. Zatem mając powyższe na uwadze należy wnioskować, że skala przemocy na terenie Powiatu Mogileńskiego może mieć znacznie większy zasięg niż podają statystyki policyjne.

Na mocy ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej we wszystkich gminach powołano Zespoły Interdyscyplinarne. Skład zespołu stanowią przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych oraz kuratorzy sądowi. Wszyscy członkowie zespołu wykonują swoje zadania w ramach obowiązków służbowych i zawodowych. Podstawowym celem Zespołu Interdyscyplinarnego jest koordynacja działań w celu szybkiego i skutecznego podejmowania czynności zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy oraz wstrzymanie zjawiska przemocy domowej. Koordynacja ta łączy w sobie konieczność przepływu informacji między instytucjami mogącymi zapewnić pomoc,

wpracowanie modelu pomocy dostosowanej do problemów danej rodziny w oparciu o diagnozę potrzeb oraz najbardziej efektywne, realne udzielanie pomocy.

W całym procesie działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej konieczna jest obecność prokuratury oraz wydziału karnego sądu. Z danych pozyskanych z Prokuratury Rejonowej w Mogilnie wynika, że w 2023 roku prowadzono 42 postępowania dotyczące problemu przemocy domowej (w tym 39 postępowań, których przemoc stosowali mężczyźni i 3 postępowania, w których przemoc stosowały kobiety). W 2023 roku w w/w sprawach sporządzono 17 aktów oskarżenia (wszystkie akty oskarżenia wystosowano przeciwko mężczyznom).

II Wydział Karny Sądu Rejonowego w Mogilnie poinformował, że w 2023 r. skazano 16 osób (15 mężczyzn i 1 kobietę) za stosowanie przemocy wobec członka rodziny, orzeczono 6 kar pozbawienia wolności, 7 kar pozbawiania wolności z zawieszeniu (w tym skazano 1 kobietę) oraz 3 kary ograniczenia wolności. W omawianym okresie sprawozdawczym nie orzeczono obowiązku uczestniczenia w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową.

Nadal niepokojący jest fakt, że tak nieznaczająca liczba sprawców przemocy domowej ponosi odpowiedzialność za popełnienie przestępstwa. Koniecznym staje się wzmocnienie systemu wspierania osób doznających przemocy w dążeniach do poniesienia konsekwencji przez osoby stosujące przemoc, wzmacniania i motywowania służb do zbierania pełnej dokumentacji umożliwiającej skazanie osoby stosującej przemoc domową oraz wykorzystania wszystkich dostępnych narzędzi w całym procesie zatrzymywania przemocy domowej. Niezbędnym także jest podejmowanie działań informujących o konsekwencjach stosowania przemocy i możliwościach skorzystania z pomocy.

IV. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Powiatu Mogileńskiego.

Do celów szczegółowych niniejszego programu należy:

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Realizacja powyższych celów szczegółowych wpłynie na ograniczenie skali problemu i skutków przemocy domowej. Przyczyni się do podejmowania kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę osób doznających przemocy domowej, jak i na edukowanie osób stosujących przemoc domową.

Dążąc do zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, aby zrealizować cele ustawowe, w tym cele zawarte w programie, określone zostały obszary oraz kierunki działań, a także grupy adresatów programu:

- **Profilaktyka i edukacja społeczna** - obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.
- **Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej** – obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej.
- **Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową** – obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc.
- **Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej** – obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Każde z działań we wskazanych w dalszej części programu obszarach zostało przypisane konkretnym podmiotom odpowiedzialnym za ich realizację.

Tab. nr 5 Założenia programowe

Cel szczegółowy		Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna	
Opis działania		Realizator	Okres realizacji
<ul style="list-style-type: none"> zebranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy domowej na obszarze Powiatu Mogileńskiego, ich bieżąca analiza i aktualizacja; opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej; zbadań istniejącej infrastruktury lokalnych instytucji pomagających osobom doznającym przemocy domowej w Powiecie Mogileńskim; organizacja powiatowych działań dotyczących przeciwdziałania przemocy i jej zapobieganiu; współpraca z kościołami i związkami wyznaniowymi w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej; uczestnictwo w krajowych i regionalnych kampaniach społecznych związanych z szeroko pojętym zjawiskiem przemocy i jej profilaktyki; opracowanie i realizowanie programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych kierowanych do dzieci i młodzieży; prowadzenie zajęć wychowawczych i zajęć informacyjno-edukacyjnych w placówkach oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych.		<ul style="list-style-type: none"> Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mogilnie; Starostwo Powiatowe w Mogilnie Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie Powiatu Mogileńskiego; Zespoły Interdyscyplinarne funkcjonujące na terenie Powiatu Mogileńskiego; Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; Komenda Powiatowa Policji; Sąd Rejonowy w Mogilnie; Prokuratura Rejonowa w Mogilnie; Szkoły funkcjonujące na terenie Powiatu Mogileńskiego; Jednostki ochrony zdrowia; kościół, związki wyznaniowe, stowarzyszenia, fundacje, organizacje pozarządowe;	2024 - 2030
Cel szczegółowy		Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą domową	
Opis działania		Realizator	Czas realizacji

<ul style="list-style-type: none"> • nawiązywanie, rozwijanie i wzmocnienie współpracy między instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową; • upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą domową; • realizacja działań edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą domową; • realizowanie pomocy w formie grup edukacyjno-wspierających dla osób doznających przemocy; • zapewnienie schronienia w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej dzieciom krzywdzonym w wyniku przemocy domowej; • pomoc w znalezieniu bezpiecznego schronienia dla osób doznających przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mogilnie; • Starostwo Powiatowe w Mogilnie; • Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie Powiatu Mogileńskiego; • Zespoły Interdyscyplinarne funkcjonujące na terenie Powiatu Mogileńskiego; • Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; • Komenda Powiatowa Policji; • Sąd Rejonowy w Mogilnie; • Prokuratura Rejonowa w Mogilnie; • Szkoły funkcjonujące na terenie Powiatu Mogileńskiego; • Jednostki ochrony zdrowia; • kościoły, związki wyznaniowe, stowarzyszenia, fundacje, organizacje pozarządowe;	2024-2030
Cel szczegółowy Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową		
Opis działania	Realizator	Czas realizacji
<ul style="list-style-type: none"> • realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz ich monitoring; • pomoc psychologiczna dla osób stosujących przemoc domową;	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mogilnie; • Starostwo Powiatowe w Mogilnie; • Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie Powiatu Mogilno;	2024-2030

<ul style="list-style-type: none"> interdyscyplinarna współpraca w zakresie działań zmierzających do wyeliminowania destrukcyjnych postaw osób stosujących przemoc domową.	<ul style="list-style-type: none"> Zespoły Interdyscyplinarne funkcjonujące na terenie Powiatu Mogileńskiego; Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; Komenda Powiatowa Policji; Sąd Rejonowy w Mogilnie; Prokuratura Rejonowa w Mogilnie Szkoły funkcjonujące na terenie Powiatu Mogileńskiego; Jednostki ochrony zdrowia; kościół, związki wyznaniowe, stowarzyszenia, fundacje, organizacje pozarządowe;	
Cel szczegółowy	Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	
Opis działania	Realizator	Czas realizacji
<ul style="list-style-type: none"> diagnozowanie potrzeb szkoleniowych osób realizujących działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; inicjowanie spotkań, oraz przedsięwzięć służących doskonaleniu zawodowemu osób realizujących działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; wdrożenie systemu wsparcia dla osób bezpośrednio pracujących z osobami doznającymi przemocy domowej i osobami stosującymi przemoc domową w formie superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia;	<ul style="list-style-type: none"> Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mogilnie; Starostwo Powiatowe w Mogilnie; Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie Powiatu Mogileńskiego; Zespoły Interdyscyplinarne funkcjonujące na terenie Powiatu Mogileńskiego; Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; Komenda Powiatowa Policji; Sąd Rejonowy w Mogilnie;	2024-2030

	<ul style="list-style-type: none"> • Szkoły funkcjonujące na terenie Powiatu Mogileńskiego;	
--	--	--

Zakładane rezultaty programu.

1. Zdobycie wiedzy z tematyki przemocy domowej i możliwości rozwiązywania konfliktów;
2. Uzyskanie świadomości właściwych postaw prorodzinnych i prospołecznych;
3. Wzrost świadomości społecznej na temat możliwości uzyskania wsparcia i pomocy ze strony instytucji pomocowych;
4. Wzrost poczucia bezpieczeństwa osób zagrożonych przemocą domową;
5. Podniesienie kompetencji zawodowych wśród pracowników specjalizujących się w pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy;
6. Zafunkcjonowanie w świadomości lokalnego społeczeństwa zagrożeń dla rodziny, wynikających ze zjawiska przemocy;
7. Zaistnienie pozytywnych zmian w zachowaniach osób uwikłanych w przemoc domową.

4.1. Adresaci programu

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Mogileńskim na lata 2024-2030 jest skierowany do mieszkańców Powiatu Mogileńskiego, a w szczególności do:

- osób doznających przemocy domowej, w tym: dzieci, młodzieży, współmałżonków lub partnerów z związków nieformalnych, osób starszych czy niepełnosprawnych,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- osób zagrożonych przemocą domową,
- osób objętych wsparciem wynikającym m.in. z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- przedstawicieli władz lokalnych, instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

4.2. Realizatorzy programu

Realizatorem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Mogileńskim na lata 2024-2030 jest Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Mogilnie przy współpracy z:

- Sądem Rejonowym w Mogilnie, w tym z Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Prokuraturą Rejonową w Mogilnie,
- Komendą Powiatową Policji w Mogilnie,
- ośrodkami pomocy społecznej z terenu Powiatu Mogileńskiego,
- zespołami interdyscyplinarnymi do spraw przeciwdziałania przemocy domowej z terenu powiatu mogileńskiego,
- zakładami opieki zdrowotnej,
- placówkami oświatowymi,
- placówkami opiekuńczo-wychowawczymi,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Mogilnie,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- mediami,
- organizacjami pozarządowymi z terenu Powiatu Mogileńskiego.

4.3. Czas realizacji

Czas realizacji Programu przewidziany jest na lata 2024-2030. Zaplanowane działania będą wdrażane w formie ciągłej w zależności od potrzeb mieszkańców Powiatu Mogileńskiego.

4.4. Monitoring i ewaluacja programu

Stały monitoring programu będzie prowadzony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mogilnie, który na bieżąco będzie oceniał realizację Programu oraz proponował zmiany i aktualizację założeń, celów i skuteczność działań.

4.5. Sposób finansowania

Źródło finansowania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Mogileńskim na lata 2024-2030 stanowią będą środki pochodzące z:

- budżetu Powiatu Mogileńskiego,
- dotacji z budżetu państwa w ramach dofinansowania realizacji zadań własnych,
- dotacji z budżetu państwa w ramach dofinansowania realizacji zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat,
- funduszy europejskich,
- innych środków pozabudżetowych.

V. SPIS TABEL

Tab. nr 1 Zjawisko przemocy domowej w latach 2021-2023	15
Tab. nr 2 Liczba ludności w Powiecie Mogileńskim	16
Tab. nr 3 Zjawisko przemocy domowej w podziale na poszczególne gminy w roku 2023	17
Tab. nr 4 Zjawisko przemocy domowej na terenie Powiatu Mogileńskiego w 2020 r. i 2023 r.	17
Tab. nr 5 Założenia programowe	21

